

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI D'AGRICULTURA, ALIMENTACIÓ I MEDI AMBIENT

5161 *Reial decret 355/2015, de 8 de maig, pel qual es declara la situació de sequera en l'àmbit territorial de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer i s'adopten mesures excepcionals per a la gestió dels recursos hídrics.*

La situació actual en què estan les reserves d'aigua a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, com a conseqüència de la falta de precipitacions, determina que no es puguin cobrir de manera adequada les demandes amb les reserves existents en els sistemes d'explotació de la demarcació.

L'any hidrològic 2013/2014 ha estat extremament sec des del punt de vista de la meteorologia, i la precipitació acumulada en l'àmbit territorial de la Confederació ha estat inferior a la recollida en els últims 23 anys. La precipitació acumulada en aquest any ha estat d'uns 281 mm mentre que el valor mitjà anual d'aquests anys és d'uns 439 mm.

Conseqüència d'això, el desembre de 2014 estan a l'escenari d'emergència els sistemes Marina Alta, Vinalopó-Alacantí i Serpis, dels quals els dos primers no disposen d'embassaments de regulació i utilitzen principalment recursos subterranis, i el tercer combina aigües superficials amb recursos subterranis. El sistema Palància-Les Valls i el sistema Marina Baixa estan a l'escenari d'alerta i la resta de sistemes, exceptuant el del Xúquer, que està en normalitat, estan a l'escenari de prealerta. La situació dels escenaris en els sistemes d'explotació seria encara pitjor si no fos pel bon estat d'emmagatzematge en què estaven alguns dels embassaments a principi d'octubre de l'any 2013.

La declaració de sequera en l'àmbit territorial de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer es fa en aquest Reial decret en compliment del que disposa l'article 27 de la Llei 10/2001, de 5 de juliol, del Pla hidrològic nacional, i tenint en consideració l'estat dels sistemes d'explotació de la demarcació segons el Sistema Global d'Indicadors Hidrològics del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, que integra els indicadors d'estat definits en els plans especials d'actuació en situació d'alerta i eventual sequera a les conques intercomunitàries, aprovats segons l'Ordre MAM/698/2007, de 21 de març, en compliment del que estableix la Llei 10/2001 abans esmentada.

Els plans especials de sequera han significat un canvi substancial en la planificació i gestió d'aquests fenòmens naturals, i han servit de referència metodològica per a la declaració formal de les situacions de sequera a Espanya. El pla especial de sequera de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer ha estat i, per tant, és eficaç en la detecció de situacions d'escassetat i ha permès activar, amb suficient antelació, la posada en marxa programada d'actuacions de gestió encaminades a la prevenció i la mitigació dels seus impactes per minimitzar el deteriorament del domini públic hidràulic.

La situació de sequera hidrològica existent a la Confederació Hidrogràfica del Xúquer obliga, d'una banda, a adoptar mesures temporals que permetin un increment de l'aigua disponible fins que els nivells de les reserves millorin i, de l'altra, a adoptar les mesures administratives necessàries que permetin corregir en la mesura que sigui possible aquesta situació mitjançant la limitació i restricció dels aprofitaments de manera equitativa i solidària entre tots els sectors afectats. Així mateix, és necessari buscar un equilibri entre els aprofitaments i la protecció de les masses d'aigua i aplicar per a això les mesures correctores que siguin necessàries.

Amb aquesta finalitat, i sense perjudici de l'exercici de les facultats que preveu l'article 55 de la Llei d'aigües, l'article 58 del vigent text refós de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, faculta el Govern per adoptar, mitjançant un reial decret i en circumstàncies de seques extraordinàries, com les que es donen actualment en el territori de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, les mesures que siguin necessàries en relació amb la utilització del domini públic hidràulic, encara que hagi estat

objecte de concessió, per a la superació de circumstàncies de necessitat, urgència, anòmales o excepcionals.

D'acord amb això, aquest Reial decret persegueix dotar l'Administració hidràulica dels instruments normatius que li permetin procedir a l'ordenació i protecció dels recursos hídrics de la manera més convenient per a l'interès general.

Per a això, s'atorga als òrgans rectors de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer un elenc de facultats extraordinàries, entre les quals destaquen, d'una banda, l'autorització a la Junta de Govern de la Confederació Hidrogràfica per modificar les condicions d'utilització del domini públic hidràulic sigui quin sigui el títol legal que hagi donat lloc a aquesta utilització i per establir les reduccions de subministrament d'aigua que siguin necessàries per a la distribució justa i racional dels recursos disponibles, amb la limitació dels drets concessionals a aquestes dotacions, així com l'adaptació dels cabals ecològics fixats a la normativa del pla hidrològic de conca quan la seva aplicació posi en risc la garantia del proveïment a les poblacions, i de l'altra, l'habilitació a la Presidència de la Confederació Hidrogràfica perquè acordi la realització o perquè imposi l'execució de les actuacions que siguin necessàries per gestionar millor els recursos hídrics, així com per executar obres de captació, transport o adequació d'infraestructures.

Els procediments vinculats a l'execució del Reial decret es declaren d'urgència, a l'empara del que estableix l'article 50 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i al mateix temps, se simplifiquen els tràmits per modificar les condicions d'utilització del domini públic hidràulic, element central per garantir l'eficàcia d'aquesta regulació excepcional, i s'assegura en tot cas la necessària participació i audiència dels interessats.

Es reforça el règim sancionador pel que fa a les infraccions comeses en relació amb les mesures excepcionals que inclou el Reial decret, per dotar els òrgans competents de facultats d'acord amb la gravetat de la situació, en benefici de l'interès públic.

D'altra banda, i tenint en consideració les baixes reserves hídriques existents en la majoria dels sistemes d'explotació de l'àmbit territorial de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer, perquè totes aquestes mesures puguin ser realment eficaces, el període d'aplicació d'aquest Reial decret s'estén des de la seva entrada en vigor fins al 31 de desembre de 2015.

La realització d'obres i altres actuacions tècniques que siguin necessàries com a conseqüència de la declaració de sequera que estableix aquest Reial decret s'han de finançar d'acord amb la normativa vigent.

En l'elaboració d'aquest Reial decret s'ha escoltat la Confederació Hidrogràfica del Xúquer.

En virtut d'això, a proposta de la ministra d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, amb l'aprovació prèvia del ministre d'Hisenda i Administracions Públiques, d'acord amb el Consell d'Estat, i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres a la reunió del dia 8 de maig de 2015,

DISPOSO:

Article 1. *Objecte i àmbit territorial.*

Aquest Reial decret té per objecte declarar la situació de sequera en l'àmbit territorial de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer i establir les mesures administratives excepcionals per a la gestió dels recursos hidràulics que permetin pal·liar els efectes de la sequera.

Article 2. *Atribucions de la Junta de Govern i de la Presidència de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer.*

1. La Junta de Govern ha de constituir una Comissió Permanent, presidida pel president de la Confederació Hidrogràfica, i de la qual han de formar part el comissari d'Aigües, el director tècnic, el cap de l'Oficina de Planificació Hidrològica, un representant

de cadascun dels ministeris d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, d'Indústria, Energia i Turisme, i d'Economia i Competitivitat, un representant de cada comunitat autònoma afectada el territori de la qual estigui situat en l'àmbit de la Confederació Hidrogràfica i un representant per a cadascun dels grups d'usuaris següents: proveïment i aprofitaments energètics, i dos representants del grup de regadiu, dels quals almenys un ha de ser dels sistemes d'explotació que estiguin en pitjor estat segons el Pla especial d'alerta i eventual sequera.

Els representants es designen entre els que integren cada grup dins de la Junta de Govern, a proposta de la majoria dels integrants de cadascun dels grups. El president de la Confederació Hidrogràfica ha de nomenar el secretari de la Comissió entre els seus membres.

Així mateix, participen a la Comissió Permanent, amb veu però sense vot, un representant de les associacions i organitzacions de defensa d'interessos ambientals, dos de les organitzacions sindicals i empresarials més representatives i un de les entitats locals el territori de les quals coincideixi totalment o parcialment amb el de la demarcació hidrogràfica, designats pel president de la Confederació Hidrogràfica, a proposta dels grups respectius.

2. Correspon a la Comissió Permanent:

a) Modificar temporalment les condicions d'utilització del domini públic hidràulic sigui quin sigui el títol habilitador que hagi donat dret a aquesta utilització, i en particular:

1r Reduir les dotacions en el subministrament d'aigua que siguin necessàries per racionalitzar la gestió i l'aprofitament dels recursos hídrics.

2n Modificar els criteris de prioritat per a l'assignació de recursos als diferents usos de l'aigua, respectant en tot cas la supremacia de l'ús consignat a l'article 60.3.1r de la Llei d'aigües, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol.

3r Modificar temporalment les assignacions i reserves que preveu la normativa del Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Xúquer, aprovat pel Reial decret 595/2014, d'11 de juliol.

4t Imposar la substitució de la totalitat o de part dels cabals concessionalers per altres d'origen diferent i de qualitat adequada per a l'ús al qual està destinat, per racionalitzar l'aprofitament del recurs i donar compliment al règim de cabals ecològics que estableix el Pla hidrològic.

5è Modificar les condicions fixades en les autoritzacions d'abocament, per protegir la salut pública, l'estat dels recursos i el medi ambient hídric i el dels sistemes terrestres associats.

6è Adaptar el règim d'explotació dels aprofitaments hidroelèctrics a les necessitats, amb la finalitat de compatibilitzar-los amb altres usos.

b) També es pot admetre una situació de deteriorament temporal de l'estat d'una o diverses de les masses d'aigua sota les condicions i els requeriments que estableix l'article 8 de la normativa del Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Xúquer.

3. La Presidència de la Confederació Hidrogràfica del Xúquer queda facultada per:

a) Adoptar totes les mesures que siguin necessàries per al compliment eficaç dels acords adoptats per la Comissió Permanent.

b) Acordar la realització o imposar l'execució de les obres de control o de mesura de cabals i d'evolució de les masses d'aigua subterrània que siguin necessàries per gestionar millor els recursos, així com per executar obres de captació, transport o adequació d'infraestructures.

Article 3. Tramitació dels procediments afectats per l'aplicació de les mesures excepcionals.

1. La tramitació dels procediments afectats per l'aplicació de les mesures excepcionals que preveu aquest Reial decret té caràcter d'urgència, de conformitat amb el que preveu l'article 50 de la Llei 30/1992, de 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú. En virtut d'això, tots els terminis que preveuen aquests procediments queden reduïts a la meitat, excepte els relatius a la presentació de recursos.

2. La tramitació dels procediments de modificació en les condicions d'utilització del domini públic hidràulic s'ha d'efectuar de la manera següent:

a) El procediment l'ha d'iniciar d'ofici l'òrgan competent, fet que s'ha de notificar als interessats.

b) L'informe i l'elaboració de la proposta de modificació s'ha de fer per part de la Comissaria d'Aigües.

c) L'audiència als interessats es redueix al termini de cinc dies.

d) L'aprovació de la proposta correspon a la Comissió Permanent, i la resolució ha de ser motivada.

e) La Presidència de la Confederació Hidrogràfica ha d'adoptar les mesures necessàries per fer efectiva la resolució de modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic.

3. La resolució adoptada determina la modificació de les condicions d'utilització del domini públic hidràulic mentre no sigui expressament revocada o es mantingui vigent aquest Reial decret.

Article 4. Modificació de les normes de prelació en els contractes de cessió de drets d'usos d'aigua.

El titular del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient, a l'empara del que disposa l'article 67.2 del text refós de la Llei d'aigües, pot autoritzar, amb caràcter temporal i excepcional, cessions de drets d'ús d'aigua que no respectin l'ordre de preferència que defineix el Pla hidrològic o l'article 60.3 de la norma esmentada, i s'ha de respectar en tot cas la supremacia de l'ús consignat en el paràgraf 1r de l'article 60.3 esmentat.

Article 5. Posada en servei i execució de sondejos.

La Presidència de la Confederació Hidrogràfica queda facultada per autoritzar la posada en marxa, per compte propi o d'altri, de qualsevol sondeig, disposi aquest d'una instal·lació elevadora o no, que permeti l'aportació provisional de nous recursos. Aquesta facultat inclou la posada en servei de sondejos existents o l'execució d'altres de nous en la mesura en què siguin imprescindibles per obtenir els cabals suficients amb els quals es puguin satisfer les demandes més urgents i per aportar recursos per al manteniment del règim de cabals ecològics en els rius i les zones humides, fixat en la normativa del Pla hidrològic. Aquests sondejos s'han de deixar d'utilitzar de manera ordinària quan desapareguin les condicions d'escassetat i, en cap cas, poden generar nous drets concessionals.

En cas que la realització d'aquests sondejos comporti algun cost, aquest es finançarà amb càrrec als crèdits ordinaris de la mateixa Confederació Hidrogràfica.

Article 6. Règim sancionador.

1. L'incompliment pels usuaris de les mesures de reducció de les dotacions en el subministrament d'aigua que s'adoptin en aplicació de l'article 2.2.a) d'aquest Reial decret s'entén que constitueix una infracció administrativa inclosa en el tipus que defineix l'article 116.3.c) del text refós de la Llei d'aigües, i la sanció que correspongui s'ha d'imposar en el

seu grau màxim, en atenció a la seva especial repercussió en l'ordre i aprofitament del domini públic hidràulic.

2. La derivació d'aigua dels seus cursos i l'aflorament d'aigües subterrànies, sense la corresponent concessió o autorització quan sigui necessària, constitueix una infracció administrativa de l'article 116.3.b) del text refós de la Llei d'aigües, i la sanció que correspongui, durant el període d'aplicació d'aquest Reial decret, s'ha d'imposar en el seu grau màxim, en atenció a la seva especial repercussió en l'ordre i aprofitament del domini públic hidràulic.

3. La Confederació Hidrogràfica del Xúquer pot executar directament les mesures de reparació i reposició adoptades a les corresponents resolucions dels expedients sancionadors. L'import d'aquestes mesures és a càrrec dels infractors i es pot exigir per la via administrativa de constrenyiment.

Article 7. *Relacions amb les delegacions del Govern.*

La Presidència de la Confederació Hidrogràfica ha de comunicar als delegats del Govern en les comunitats autònomes afectades per aquest Reial decret les actuacions que s'hagin de dur a terme amb la finalitat d'aconseguir el compliment de les mesures que s'hi contenen.

Disposició addicional primera. *Despesa pública.*

1. La creació i el funcionament de la Comissió Permanent de Sequera s'han d'atendre amb els recursos assignats als òrgans administratius i organismes públics que s'hi representen; per tant no han de suposar cap increment de la despesa pública.

2. Les mesures que inclou aquesta norma no poden suposar un increment de dotacions ni de retribucions, ni d'altres despeses de personal.

Disposició addicional segona. *Subordinació de les mesures que es puguin adoptar al Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Xúquer.*

El que disposen els articles 2.2 a 5 d'aquest Reial decret s'entén sense perjudici que cap de les mesures a adoptar en la seva aplicació no es pot apartar de la regulació general de les situacions de sequera prolongada que preveuen els articles 8.1 i 19.2, en relació amb els articles 10.1, 12, i l'apèndix 6.1, del Pla hidrològic de la demarcació hidrogràfica del Xúquer aprovat pel Reial decret 595/2014, d'11 de juliol, ni pot alterar la preferència en les actuacions que s'hi preveuen quan s'actui en algun dels sistemes per als quals aquest Pla preveu accions o mesures a emprendre o portar a terme en casos de sequera prolongada, excepte que se'n motivi adequadament la insuficiència o la impossibilitat d'emprendre-les amb caràcter urgent.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

Aquest Reial decret es dicta a l'empara de l'article 149.1.22a de la Constitució espanyola, que atribueix a l'Estat competència exclusiva en matèria de legislació, ordenació i concessió de recursos i aprofitaments hidràulics quan les aigües discorren per més d'una comunitat autònoma.

Disposició final segona. *Habilitació normativa.*

Es faculta el titular del Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient per dictar les disposicions necessàries per al desplegament i l'execució d'aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Vigència temporal.*

Aquest Reial decret té vigència fins al 31 de desembre de 2015.

Disposició final quarta. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor el mateix dia de la seva publicació en el «Butlletí Oficial de l'Estat».

Madrid, 8 de maig de 2015.

FELIPE R.

La ministra d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient,
ISABEL GARCÍA TEJERINA